

of methodical and training materials. The article shares the structure of the defined E-portfolio. The author shows that the E-portfolio of the course is aimed at development of the communicative competence, thus, including components on introduction and correction of the lexis, grammar, style, control for classifying the information and communication at all levels. The direct connection of the lexis, grammar, regarding the professional and academic peculiarities, as well as the communication targets of the course in E-portfolio provide for quick growth in the communicative competence of a listener. The use of the text material, links and cross-references, practice situations and cases is possible exactly dealing with the E-portfolio and the E-platform. Simultaneously, the author stresses that except for teaching the course essentials, E-portfolio includes various practice tasks which are communication-aimed, which imitate real professional medical and academic communication, thus, providing for learning appropriate skills and competence. The article states, that the communicative character of the course E-portfolio has resulted in high academic performance of the listeners, with absent negative performance data in 2021 and 2022. The author emphasizes that the advantages of the E-portfolio are the information availability, opportunity of treating information regardless of time and place, broad information pools, while disadvantages of the portfolio are dependence of the attendees on technical resources, necessity of learning how to work with the E-resource, internal psychological resistance and negative mindset to learning online through the E-portfolio.

Key words: *E-portfolio, communicative competence, medics, academic ad medical English.*

УДК 378[37.015.31-053.4:502/504]37.091.31(045)

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2022.90.16>

Лусенко Н. В., Лусенко О. М., Матішак М. В.

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ В ЕКОЛОГІЧНУ ОСВІТУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

У статті представлено теоретико-методичні та практичні аспекти професійної підготовки майбутніх магістрів до організації природничо-екологічної освіти дітей дошкільного віку. Проаналізовано зарубіжний досвід розв'язання порушеної проблеми. Встановлено, що ключовими аспектами екологічної освіти дітей дошкільного віку є полісенсорне пізнання світу (сприйняття звуків і ароматів природи, фактури її об'єктів, смаків); формування зацікавлення світом природи; розвитку уяви, комунікативних умінь і навичок міжособистісного спілкування; формування почуття особистісної цінності та впевненості у власних силах; контактування із упорядкованим довкіллям; навчання концентрації та поляризації уваги.

Виявлено, що майбутні вихователі, добираючи пошуково-дослідницькі завдання, мають забезпечувати дітям емоційний та соціальний розвиток, формування аналітико-синтетичних та інших інтелектуальних операцій, які спираються на сприйняття і відчуття об'єктів і явищ природи, а не лише на її опис. Значний потенціал у даному аспекті має проєктна діяльність дошкільників. Спираючись на положення нормативно-правових документів (Базовий компонент дошкільної освіти, програми розвитку дітей дошкільного віку), виокремлено цілі проєктної діяльності в руслі природничо-екологічної освіти, як-от: розвиток здібностей та інтелекту дітей, моделювання системи цінностей, формування емоційної стабільності, розвиток соціальних умінь і навичок, створення належних умов для організації спільних і злагоджених ігор та розваг, турбота про здоров'я дітей, формування уявлень про соціальне, природниче і технічне довкілля, розвиток умінь презентувати власні задуми зрозумілими для інших засобами, формування почуття соціальної та етнічної приналежності, основ патріотизму, задоволення допитливості дітей, їх активності та самостійності тощо.

Ключові слова: *екологічне виховання, екологічна освіта, проєкт, проєктивна діяльність, магістр дошкільної освіти.*

Сучасна система професійної підготовки педагогів покликана сформувати цілісну, гармонійну, цілеспрямовану особистість. Вагоме значення для майбутніх педагогів має готовність до інновацій, здатність впроваджувати нові технології в освітній процес ЗДО. Саме екологічна освіта дітей дошкільного віку на сучасному етапі потребує інноваційних підходів, оновлення змісту, відповідних форм, методів і прийомів.

Положення нормативно-правових документів засвідчують необхідність забезпечення якісної фахової підготовки майбутніх магістрів з дошкільної освіти у відповідності до вимог часу, розвиток їх готовності до інноваційної діяльності. У Стандарті вищої освіти за спеціальністю 012 "Дошкільна освіта" для другого (магістерського) рівня вищої освіти з-поміж спеціальностей компетентностей виокремлено здатність створювати та впроваджувати в практику наукові розробки, спрямовані на підвищення якості освітньої діяльності та освітнього середовища в системі дошкільної, зокрема, інклюзивної освіти [3]. Відповідно, і реалізація екологічної освіти дошкільників має ґрунтуватися на новітніх розробках, здобутках передового педагогічного досвіду, спиратися на наукові дослідження. Одним із важливих аспектів оновлення природничо-екологічної дошкільної освіти вважаємо упровадження проєктної діяльності, яка відповідає пріоритетним методологічним підходам в контексті гуманістичної освітньої парадигми.

Аналіз останніх досліджень і публікацій засвідчує, що проблема екологічної освіти дітей дошкільного віку представлена в наукових розвідках Г. Беленької, К. Крутій, Н. Лисенко, Л. Мацук, З. Плохій, В. Розгон та ін. Теоретико-методологічні аспекти та практичні особливості професійної підготовки майбутніх магістрів з дошкільної освіти досліджують Л. Зданевич, О. Лисенко, М. Машовець, М. Олійник, Л. Пісоцька, О. Семенов та ін.

Попри значну кількість наукових розвідок додаткової уваги потребує проблема методичних аспектів підготовки майбутніх магістрів до екологічної освіти дошкільників в сучасних закладах дошкільної освіти.

Мета статті – теоретично обґрунтувати доцільність впровадження нових освітніх технологій екологічного виховання дітей дошкільного віку в руслі реалізації Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти).

Як свідчать результати аналізу теорії і практики дошкільної освіти, пізнання природного довкілля може здійснюватися в умовах організованої природничо-екологічної освіти в різних формах. Цікавим є зарубіжний досвід реалізації екологічної освіти в дошкільлі.

Річард Лув обґрунтував синдром дефіциту природи (Nature Deficit Disorder, NDD) у книзі “Last Child In the Woods” [4]. Учений доводить, що безпосередній контакт з природним довкіллям стимулює прояви творчих задумів дитини, спонукає її до мислення і зосередження на об’єктах світу природи. Відповідно, дефіцит таких контактів уможливує гальмування розвитку пізнавальних процесів, обмежує ініціативність і фантазування дітей, негативно впливає на їхню емоційно-почуттєву сферу.

Ізолювання дітей від безпосереднього контактування з природним довкіллям задля їхньої безпеки з утриманням у приміщеннях дитячого садка чи школи, перегляд комп’ютерних чи телевізійних передач і програм негативно впливає на здоров’я молодого покоління. Дефіцит рухової активності, свіжого повітря, перебування лише в обмеженому (навіть дуже гарно обставленій кімнаті чи залі) просторі за щораз спонукає до емоційного перенавантаження, гіперзбудження, психорухових відхилень і дитячої депресії.

Результати досліджень американських учених, на які опирається Р. Лув доводять, що безпосередній контакт з об’єктами природи навіть у формі навчальних занять, але проведених на ділянці дитячого садка чи школи або ж у найближчому довкіллі стимулює якість освітніх досягнень дітей, особливо природничо-математичної спрямованості. І далі автор наполегливо радить педагогам не зводити діяльність дітей лише до спостережень, розповідей та бесід, а якомога активніше спонукати їх до пошуково-дослідницьких дій, експериментів, висловлювання гіпотез і наукового обґрунтування одержаних результатів.

У закладах дошкільної освіти формулюють мету таким чином: уможливлення формування різних компетенцій та умінь дітей, забезпечуючи за таких умов їх різносторонній і гармонійний розвиток за допомогою низки чинників. А саме:

- полісенсорне пізнання світу (сприйняття звуків і ароматів природи, фактури її об’єктів, смаків);
- формування зацікавлення світом природи;
- розвитку уяви, комунікативних умінь і навичок міжособистісного спілкування;
- формування почуття особистісної цінності та впевненості у власних силах;
- контактування із упорядкованим довкіллям;
- навчання концентрації та поляризації уваги.

Природа найближчого довкілля, приміром ліс, у якому все гармонійно і зрівноважено упорядковане, забезпечує дітям поетапний розвиток і формування картини світу згідно такої логіки: відчуття краси руху і бажання рухатися; чутливість до “мови” (звуків) об’єктів природи; міжособистісне спілкування і обмін враженнями про злагодженість і упорядкування всього у світі природи.

Керівники “лісового” довкілля в Польщі звертають особливу увагу на сприяння дітям у подоланні бар’єрів під час пізнання, утруднень і побоювань перед наступним, а це:

- діяльність у лісі (на інших ділянках довкілля);
- забрудненням дітей в природному довкіллі;
- самостійним вибором видів діяльності.

І педагогам, і батькам доцільно знати ці побоювання для того, щоб не відлякувати дітей від цікавих видів діяльності через особисті упередження; належним чином добирати одяг і взуття дитині; укладати допоміжні матеріали для різних видів діяльності в природі.

Важливо педагогам сповна усвідомлювати свою відповідальність перед дітьми за організацію їхнього побуту, максимальне наближення об’єктів природи для різностороннього контактування з ними (заняття в безпосередній ситуації; організація різних видів праці з об’єктами; навчання занотовувати цікаві факти і приклади та ін.)

Добираючи пошуково-дослідницькі завдання слід забезпечувати дітям емоційний та соціальний розвиток, формування аналітико-синтетичних та інших інтелектуальних операцій, які спираються на сприйняття і відчуття об’єктів і явищ природи, а не лише на її опис [2].

Саме таким чином налагоджений безпосередній контакт із природою, який оптимізує досліди та експерименти у частині практичних методів пізнання природного довкілля сприяє успішній реалізації завдань природничо-екологічної освіти дітей у руслі її новітніх концепцій.

У Базовому компоненті дошкільної освіти використовується поняття “природничо-екологічна компетентність” і пропонується його визначення “це здатність дитини до доцільної поведінки в різних життєвих ситуаціях, що ґрунтується на емоційно-ціннісному ставленні до природи, знаннях її законів та формується у просторі пізнавальної, дослідницької, трудової, ігрової діяльності” [1, с. 13]. Педагоги переорієнтовують відповідно до Базового компонента зміст природничо-екологічної освіти в русло пошуково-дослідницької діяльності задля мінімізації вербальних методів донесення дітям знань про довкілля.

Чого навчати? Який зміст освіти і коли найефективніше реалізувати? Якими методами забезпечувати природничо-екологічну освіту? Як з’ясувати, чи навчаємо результативно? Такі та інші запитання ставить собі чи не кожен педагог, який укладає програму навчання і незалежно від віку дітей – чи це дошкільний, чи шкільний вік?

У пошуках відповіді на ці запитання допоможе, вважаємо, метод дослідницьких проєктів. Відповідно до БКДО та чинних програм для ЗДО України нами окреслено цілі проєктної діяльності в руслі природничо-екологічної освіти. А саме:

I. Сприяння розвитку здібностей дітей; формування інтелектуальних умінь і навичок, необхідних для щоденних життєвих ситуацій, утім і для самостійного навчання.

II. Моделювання системи цінностей; формування орієнтацій у категоріях “добро” і “зло”.

III. Формування емоційної стабільності, яка є необхідною для раціональної самопомогли у нових і важких ситуаціях, утім у ситуаціях стресів і поразок.

IV. Розвиток соціальних умінь і навичок, які є основою для міжособистісного спілкування з дорослими і однолітками.

V. Створення належних умов для організації спільних і злагоджених ігор та розваг; навчання дітей увиразнювати відмінності у фізичних та інтелектуальних можливостях дітей.

VI. Турбота про здоров’я дітей, формування їхньої фізичної досконалості шляхом заохочення і залучення до участі у спортивних іграх.

VII. Формування уявлень про соціальне, природниче і технічне довкілля; розвиток умінь презентувати власні задуми зрозумілими для інших засобами.

VIII. Залучення дітей до естетичних цінностей і навчання їх само відтворювати свій внутрішній світ засобами музики, пластики, пантоміми.

IX. Формування почуття соціальної та етнічної приналежності (до родини, групи однолітків, народної спільноти); основ патріотизму.

X. Забезпечення дітям належних освітніх шансів шляхом задоволення їхньої допитливості, активності та самостійності; формування уявлень та умінь, які є необхідними для навчання в школі.

XI. Підготовка дітей до послуговування поширеною іноземною мовою шляхом стимулювання мовленнєвої культури і позитивного її сприйняття, позитивної мотивації до вивчення іноземних мов і пізнання культури інших народів у подальшому навчанні в школі.

Чи можливо реалізувати наведені вище цілі чинних програм методом проєкту? Актуальними розглядаємо 4 напрями роботи з дітьми:

I. Діти опановують уявленнями, в яких представлено факти, інформацію, почуття, висновки та ін. За їх детальне формування несе відповідальність дитячий садок. Водночас детально розглядає обсяг таких уявлень для дітей в дитячому садку і у з’ясуванні того, чи слід їм розповідати про сонячну систему, динозаврів, різні календарні та ін. запитує: А хто повинен ухвалювати про це рішення і на яких основах?

II. Діти оволодівають практичними вміннями і навичками. Це виховний вплив, який спрямовано на формування умінь кожної дитини в руслі загальних виховних цілей. Уміння охоплюють різні сфери життєдіяльності дітей: соціальну, мовленнєву, рухову та ін., тобто їхню кількість урегулює педагог. Уміння і навички формуються шляхом багатократного повторення, приміром – навички письма.

III. Формування основ особистісного розвитку дитини. Відповідно розвиваються мислення та емоції, позитивна мотивація діяльності. Приміром, а відрізняються уміння читати від готовності бути читачем. Уміння не дуже потрібні, якщо їх не використовувати у різних видах діяльності. Водночас готовність до читання аналогічно не стане у нагоді, якщо дитина не оволоділа відповідними вміннями і навичками. У контексті зазначеного вище формуємо методичну настанову про те, що на кожному віковому етапі дитині слід допомагати одночасно опановувати вміннями і готовністю їхнього використання. І далі, готовності не можна навчити, натомість її можна знівелювати, якщо не виявляти чи застосовувати неадекватні методи її формування.

Окремі види готовності є вродженими, скажімо готовність до навчання чи розуміння своїх переживань; пізнання навколишньої дійсності та налагодження міжособистісних контактів, співпраці з дорослими і однолітками. Здебільшого такі види готовності є вродженими, водночас у різних дітей вони виявляються на різному рівні сформованості. Приміром, якщо хочемо, щоб дитина була відповідальною, для неї слід досить часто створювати ситуації, в яких вона виявлятиме її; якщо хочемо, щоб дитина ділилася з іншими певними речами – її слід до цього привчати якнайчастіше: створювати належні для цього умови і моделювати ситуації.

IV. Формування емоційної сфери дітей як запоруки зародження глибоких почуттів. Чимало емоцій є вродженими, скажімо – страх, злість, неспокій чи радість, однак найбільш важлива їхня кількість

формується на основі особистісного досвіду. Дорослі зобов'язані прияти формуванню адекватних почуттів дитини, приміром – почуття власної гідності опирається на розуміння дитиною власного поступу вперед унаслідок подолання певних перешкод на шляху досягнення мети.

Узагальнюючи, вважаємо, що чим меншою є дитина, тим більше уваги слід приділяти формуванню позитивних емоцій і різних видів готовності задля того, щоб завершити цей процес до кінця 5-6 року життя.

Основними засадами методики дослідницьких проєктів розглядаємо такі:

1. Дитина володітиме самоповагою, якщо ми поважатимемо її. Таким чином для кожної дитини слід створювати чималу кількість ситуацій, в яких вона прийматиме самостійні рішення, завершення свого вибору (доведення його ефективності), а також пізнання ціннісних явищ. З кожною дитиною слід розмовляти як із дорослою людиною. У дітей поки що обмежений досвід, однак мудрості їм не бракує.

2. Чим молодша дитина, тим більшу увагу слід звертати на розвиток її пізнавальної активності в безпосередньому оточенні. Створюючи умови для дослідження явищ у безпосередньому оточенні, забезпечуємо розвиток їх вродженої активності. Програма навчання, яка повинна забезпечувати розвиток дітей повинна уможлилювати ефективні усвідомлення ними значення особистого досвіду. Чим старша дитина, тим більше вона потребує допомоги в розумінні умов життя, досвіду інших людей, віддалених у часі та просторі.

3. Чим молодшою є дитина, тим важливіше, щоб те, що і про вона дізнається опиралося на горизонтальні, а не на вертикальні зв'язки і залежності в інформації. Щодо вертикальних моделей повідомлення інформації, вони розглядаються важливими для її моделювання між ЗДО і школою; першим і другим класами і т.д. Щодо горизонтальних моделей – вони актуальні для моделювання інформації, яка буде потрібною (є потрібною) вже і зараз; під час переходу з дому в дитячий садок чи навпаки і т.д.

4. Кожен педагог, незалежно від вікової групи, в якій він працює повинен вирішити дилему: що важливіше – кількість чи якість? Ця дилема обумовлена наступним: чим більше інформації, умінь і навичок педагог хоче повідомляти, тим менше він зможе зосередити на їх обсяг дітей, відтак якість опанованого буде незначною. Відповідно, чим менше педагог зосереджений на кількості інформації, тим вищих результатів він зможе досягти в освіті дітей. Не можливо об'єднати велику кількість з високою якістю, яка б відповідала сучасним вимогам до знань, умінь і навичок дітей. Отож педагог, який все ж намагається реалізувати такий задум, може знівечити всі попередні досягнення дітей, їхню готовність до використання інформації в різних життєвих ситуаціях. Наступна настанова полягає у тому, що педагог повинен чітко орієнтуватися на зацікавлення дітей, оскільки саме вони позитивно мотивують дітей до занурення у проблему, її поглиблене вивчення навіть у ситуації, коли окремі аспекти пізнаваного складні чи мало цікаві. Зацікавленість світом природи і довкілля загалом є вродженою схильністю переважної більшості дітей, для одних більшою, для інших з меншою силою, однак педагогу слід дбати про його розвиток із наймолодшого віку. У контексті зазначеного вище доходимо до висновку, що варто спрямовувати увагу на якість, а не на кількість у навчанні дошкільників. Саме якість слугує формуванню такого рівня готовності, яка задовольнятиме потреби дітей не лише на наступних щаблях навчання, а й у житті загалом.

5. Шкільні завдання не слід ідентифікувати із цілями інтелектуального розвитку. Завдання шкільної освіти є виокремленими і увиразненими фрагментами (порціями) інформації та уявленнями. Інформація, яку надають дітям на засадах "правда-неправда" полишені контексту. Тобто її потрібно засвоїти і виконати певний обсяг практичних завдань. На жаль, вони не опираються на внутрішню логіку чи поняттєву послідовність (до прикладу, навчання малих дітей днів тижня). Натомість цілі інтелектуального розвитку неподільні із розвитком пізнавальної активності, допитливості, логічного мислення, аналітико-синтетичних операцій, умінь прогнозувати і моделювати гіпотези про причинно-наслідкові зв'язки і залежності у довкіллі та ін. Відповідно, саме з цією метою дітям слід запропонувати завдання пошуково-дослідницького змісту з наймолодшого віку, які сповна забезпечать розвиток їхнього інтелекту. Щодо старших дошкільників – завдання для них слід добирати за двома підходами. По-перше, вони повинні бути достатньо спрямовані на дослідницьку діяльність і, по-друге – наближені до шкільної типології завдань; чим молодша дитина – тим активніше слід спрямовувати розвиток її інтелекту.

6. В освіті дітей не слід ототожнювати цінність короткотривалих досягнень із довготривалими. Теоретичні й практичні знахідки дослідників з різних аспектів освіти дітей доводять, що не завжди короткотривалі освітні досягнення дітей сприяють їхньому розвитку відповідно до його перспективних цілей. На перший погляд видається, що уведення у зміст дошкільної освіти немалої кількості шкільних завдань згідно принципу наступності забезпечує дітям у школі чималі успіхи. Однак, порівняльний аналіз спостережень за дітьми, які не відвідували систематично дитячий садок, однак активно залучались до стимулюючих інтелектуальних занять та ігор, що передбачали самостійний вибір завдань і шляхів та способів їхнього розв'язку, тобто брали активну участь у розв'язуванні освітніх завдань, засвідчили значно вищий рівень розвитку, аніж діти – випускники дитячих садків.

7. Молодшим дошкільникам слід забезпечувати якомога більше ситуацій для індивідуального розвитку. Згідно наукових досліджень у маленької дитини, яка перебуває у ситуаціях постійного контакту з дорослими, розмовляє з ними (розмовляють з нею) значно краще розвивається інтелект. Розмова є винятковим видом контактування, оскільки співрозмовники охоплюють широкий спектр міжособистісних інтеракцій: кожен з них реагує на слова та інтеракції іншого, навіть якщо лише посмішкою, нахилом голови, погоджуючись

чи заперечуючи сказане. Кожен із співрозмовників активно слухає – і активно взаємодіє в інтеракції. Кожен слухає і намагається зрозуміти значення мовленого словом, поглядом, жестом. Вроджена схильність дітей до навчання природним способом зміцнюється під час інтеракції дорослими, однолітками, предметами і своїм оточенням загалом тими способами, які забезпечують для них краще взаємопорозуміння, самоусвідомлення і само розуміння. Дітям слід обстежувати і досліджувати своє найближче оточення, в якому слід вчитися і презентувати одержані результати. А це – оповідання, малюнки, фото і відеоматеріали, моделювання конструкцій, моделей тощо. Для вище зазначеного повинна бути забезпечена основна умова – треба мати про що розмовляти. Тема розмови повинна бути для всіх її учасників значущою, важливою, актуальною. Не обов'язково порушена тема повинна бути екзотичною чи фантастичною, однак завжди – цікавою; приміром – торкатися нових зацікавлень, які педагог формує у дітей. Для того, щоб обрати тему для довготривалих розмов, педагог послуговується методом проектів. Саме його технологія передбачає багатократні спостереження і пошуково-дослідницьку діяльність з тими об'єктами і процесами, які відбуваються у найближчому оточенні дітей.

8. Діти навчаються не лише в іграх, а й під час дослідів і експериментів. З моменту народження найбільшу частину часу дитини відведено пізнанню навколишнього світу, інших людей. Водночас діти не лише є зацікавленими, а й самі для оточуючих є цікавими. Їхні зацікавлення виражаються у дослідженні предметів і явищ, які відбуваються у найближчому доквіллі. Чимало часу діти відводять на експериментування, вирізування, моделювання, конструювання. Активність дітей – вроджена, відповідно, програму освіти дітей уже змалку слід орієнтувати на залучення до всебічного і старанного обстеження, що, власне, обумовлене використанням методу проектування.

9. Чим молодші діти, тим більшої допомоги вони потребують задля формування соціальної компетенції. Існує чимало наукових фактів із матеріалів досліджень психоневрологів США, які однозначно стверджують про те, що основи соціальної компетенції повинні бути сформованими до початку шостого року життя. В іншому випадку дитині загрожує соціальна дезаптація. Дослідниками США також доведено, що наслідки дезаптації негативно впливають на життя дитини впродовж усього шкільного періоду, а також, і під час працевлаштування, створення сім'ї, виконання батьківських обов'язків та ін. Таким чином, формування означеної компетенції повинно відбуватися своєчасно – впродовж перших п'яти-шести років життя.

10. Діти повинні відводити чималий час на дослідження явищ, які відбуваються у найближчому доквіллі. Обов'язок дорослих полягає в тому, щоб спрямовувати увагу та зацікавлення дітей на важливі теми для інтелектуального розвитку. Отож, діти повинні мати достатньо можливостей для проведення глибоких пізнавальних дій і розв'язування завдань упродовж тривалого часу. Таким способом дитина розширює свої пізнавальні інтереси, знайомиться з механізмами певних дій, дізнаються звідкіля і як з'являються предмети? Як з ними дивитися? Як працюють дорослі? У чому полягає циклічність явищ? Які знаряддя праці та матеріали слід використовувати у праці? Як слід дбати про безпеку інших і свою теж? Та ін.

Зазначені вище засади розглядаємо основними в процесі організації освіти дітей дошкільного віку. До прикладу наводимо проект на тему “Дбаємо про чистоту найближчого доквілля”

Мета проекту: формування практичних навичок дбайливого ставлення до найближчого доквілля, його чистоти і порядку в контексті збереження здоров'я дітей і дорослих.

Час реалізації: поетапно 30-45 хвилин на кожен підтему.

Кількість: 4 підтеми пізнавально-орієнтовної спрямованості.

Матеріали: картки паперу, прилади для письма, малювання, крейда, кольорові олівці.

Зміст проекту

I. Педагог виокремлює в групі кілька мікрогруп по 4-5 осіб. Кожна дитина чітко називає свої обов'язки в побуті, а педагог їх фіксує обраним спільно з дітьми доступним способом. Надалі діти обговорюють у мікрогрупах свої обов'язки, узагальнюють їх і подають у певній послідовності. Наприклад: виношу сміття; підмітаю підлогу; витираю пил; поливаю квіти; складаю свої іграшки; складаю свій одяг; чищу свої взуття тощо. Ключові слова, які символізують такі обов'язки педагог викладає літерами на фланелеграфі або дошці (можна на великому аркуші паперу).

II. Педагог пропонує дітям поміркувати і увявити свою кімнату (квартиру), в якій тривалий час ніхто не прибирав: що панує у приміщенні? Кожна дитина відтворює увяльовану картину у малюнку, аплікації, колажі. Після виконання завдання всі діти групи сідають у коло і так викладають свою проблему, щоб кожен міг її розглянути.

III. Обговорення праці кожної дитини. Під час обговорення особливу увагу слід звертати на характеристики самопочуття кожної дитини (дорослого члена сім'ї) в таких умовах, які вони відтворили на малюнку; на аналіз своєї поведінки (поведінки дорослих членів сім'ї) у неприбраному приміщенні, на прогнозуванні поведінки домашніх тварин в кімнаті, в якій розкидані іграшки, особисті речі членів сім'ї та інше. Допомога дітям у складанні розповідей полягає в тому, що педагог формує такі запитання, як от: Як ти почуваєшся у приміщенні, в якому панує безлад? Який вплив на здоров'я має кімната, в якій розкидані речі і не прибрано? Чи порядок і чистота в кімнаті допомагають тобі виконувати цікаві завдання – малювати, ліпити, моделювати? Чи в таку кімнату, яку ти намалював (намалювала) ти зміг би запросити своїх друзів (друга)?

IV. Спільне складання розповіді про те, якою повинна (я хотів би чи хотіла б) бути моя кімната? Що для цього треба зробити? Що для цього робить мама? тато? бабуся? дідусь? мої сестрички і брати? Що я повинен (повинна) для цього робити? Що слід робити постійно? Чи я охоче прибираю в своїй кімнаті? Ні (так)? На яку винагороду я чекаю від батьків за прибирання?

Висновки. Отож, підготовка майбутніх магістрів з дошкільної освіти до природничо-екологічної освіти дітей дошкільного віку має ґрунтуватися на новітніх розробках, інноваційних підходах до означеного процесу. У змісті такої підготовки слід передбачити ознайомлення здобувачів вищої освіти з методичними знахідками сучасних науковців у міжнародному вимірі. Проектна діяльність, як один з актуальних, дієвих і ефективних напрямів у змісті природничо-екологічної дошкільної освіти, відповідає вимогам Базового компонента дошкільної освіти та чинних програм розвитку дітей дошкільного віку. Тому майбутні педагоги мають володіти методичним інструментарієм впровадження проектних технологій в освітній процес сучасних ЗДО, а наведений приклад може стати підґрунтям для розробки і впровадження проектів різного типу для дітей дошкільного віку з урахуванням їхніх вікових та індивідуальних особливостей на основі нормативно-правового та методичного забезпечення освітнього процесу в ЗДО.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у науково-методичному обґрунтуванні та конкретизації організаційно-педагогічних умов підготовки майбутніх магістрів до реалізації інноваційних підходів до організації природничо-екологічної освіти дітей дошкільного віку.

Використана література:

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти). Нова редакція. 2021. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
2. Лисенко Н. В. Еко-око: дошкільник пізнає світ природи: навчально-методичний посібник. Київ : Видавничий Дім "Слово", 2015. 352 с.
3. Наказ МОН України №572 від 29.04.2020. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 012 "Дошкільна освіта" для другого (магістерського) рівня вищої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/standarty/2020/05/2020-zatverd-standart-012-m.pdf>
4. Richard Louv. Ostatnie dziecko lasu. Jak ocalić nasze dzieci przed zespołem deficytu natury. Wyd III. Warszawa : Mamania, 2020. 432 str.

References:

1. Bazovyi komponent doshkilnoi osvity (Derzhavnyi standart doshkilnoi osvity). Nova redaktsiia. [Basic component of preschool education (State standard of preschool education). New edition] 2021. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf [in Ukrainian]
2. Lysenko N. V. Eko-oko: doshkilnyk piznaie svit pryrody: navchalno- metodychnyi posibnyk. [Eco-eye: a preschooler gets to know the natural world: a teaching and methodical guide]. Kyiv : Vydavnychi Dim "Slovo", 2015. 352 s. [in Ukrainian]
3. Nakaz MON Ukrainy №572 vid 29.04.2020. Pro zatverdzhennia standartu vyshchoi osvity za spetsialnistiu 012 "Doshkilna osvita" dlia druhooho (mahisterskoho) rivnia vyshchoi osvity. [Order of the Ministry of Education and Culture of Ukraine No. 572 of April 29, 2020. On the approval of the standard of higher education in specialty 012 "Preschool education" for the second (master's) level of higher education]. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/standarty/2020/05/2020-zatverd-standart-012-m.pdf> [in Ukrainian]
4. Richard Louv. Ostatnie dziecko lasu. Jak ocalić nasze dzieci przed zespołem deficytu natury. Wyd III. Warszawa : Mamania, 2020. 432 str.

Lysenko N., Lysenko O., Matishak M. Preparation of future masters for the implementation of the latest technologies in the environmental education of preschool children

The article presents the theoretical, methodological and practical aspects of the professional training of future masters for the organization of natural and ecological education of preschool children. The foreign experience of solving the raised problem was analyzed. It has been established that the key aspects of environmental education of preschool children are polysensory cognition of the world (perception of the sounds and aromas of nature, the texture of its objects, tastes); formation of interest in the natural world; development of imagination, communication skills and interpersonal communication skills; formation of a sense of personal value and confidence in one's own abilities; contact with an ordered environment; training concentration and polarization of attention.

It was found that future educators, choosing search and research tasks, should provide children with emotional and social development, the formation of analytical-synthetic and other intellectual operations, which are based on the perception and feeling of objects and phenomena of nature, and not only on its description. The project activity of preschoolers has significant potential in this aspect. Based on the provisions of regulatory and legal documents (Basic component of preschool education, development programs of preschool children), the goals of project activities in the direction of natural and environmental education are highlighted, such as: development of children's abilities and intelligence, modeling of the value system, formation of emotional stability, development social skills and abilities, creation of appropriate conditions for the organization of joint and coordinated games and entertainment, care for children's health, formation of ideas about the social, natural and technical environment, development of skills to present one's ideas in understandable ways for others, formation of a sense of social and ethnic belonging, the basics of patriotism, satisfying children's curiosity, their activity and independence, etc.

Key words: environmental education, environmental education, project, projective activity, master of preschool education.